

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 20 noiembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018, declarate de avocata Ana Scutaru și inculpatul

*Nițu Vasilii XXXXXXX, născut la
xx xxxxxx xxxx, originar și locuitor al or. XXXXXXX, str. X.
XXXXXX xx, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat
prin:*

*1) sentința Judecătoriei Strășeni din 25.03.2013, în
baza art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal, la 5 ani
închisoare, cu amendă în mărime de 500 unități
convenționale, ce constituie 10.000 lei.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 03.11.2017 – 20.11.2017,
instanța de apel: 11.12.2017 – 04.04.2018,
instanța de recurs: 31.05.2018 – 04.07.2018.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 20 noiembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Nițu Vasilii a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal la 4 ani și 8 luni închisoare, cu amendă în mărime de 650 unități convenționale, ce constituie 32.500 lei, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 20.11.2017, cu includerea perioadei aflării în arest preventiv de la 14.02.2017 până la 20.11.2017.

2. Instanța a constatat că la 13 octombrie 2017, aproximativ ora 17.00, inculpatul Nițu Vasilii, având intenția sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, însoțită de aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea ei, a intrat în curtea gospodăriei lui Freniuc P., din str. XXXXXXX nr. xx, or. XXXXXXX, unde amenințându-l pe ultimul cu moartea a cerut să-i dea bani în sumă de 3000 lei. Primind refuz, intenționat apucându-l cu mâinile de piept l-a doborât la pământ, lovindu-l cu capul de bordură și folosindu-se de faptul că ultimul, fiind persoană în etate, nu putea să-i opună rezistență, a luat din buzunarul sacoului cu care acesta era îmbrăcat bani în sumă de 400 lei, după ce a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate o pagubă materială în proporții considerabile.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece aceste probe i-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 16, 61, 75-77 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, că inculpatul a comis o infracțiune care prevede închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale, că s-a stabilit circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, cea atenuantă fiind căința sinceră și solicitarea examinării cauzei în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, beneficiând de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoarea, că anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Strășeni din 25.03.2013, în baza art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal la 5 ani închisoare și amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituia 10.000 lei, antecedentul penal nefiind stins, ultima infracțiune fiind comisă în stare de recidivă, concluzionând că pentru corectarea și reeducarea inculpatului, care anterior a fost judecat și a săvârșit o infracțiune intenționată, concluzii pentru sine acesta nefăcând, nu este rațională aplicarea unei pedepsei mai blânde din cele prevăzute de lege.

3. Inculpatul, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a invocat, că a recunoscut din start vina pe deplin, depunând cerere de examinare a cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, colaborând cu organul de urmărire penală, fără a se ascunde.

3.1. A declarat apel și avocatul Denis Iurco, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, de 4 ani și 8 luni închisoare, fără amendă.

Apelantul a invocat, că instanța nu a ținut cont de toate circumstanțele și argumentele invocate de către participanții la proces.

Inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, recunoscând vina și căindu-se sincer de cele comise, declarând că motivul

săvârșirii infracțiunii a fost lipsa resurselor financiare pentru o viață normală, cât și lipsa persoanei apropiate.

La fel, partea vătămată prin declarațiile sale, a făcut referire la circumstanțele care nu au fost dovedite și anume aplicarea violenței în privința sa, precum și prejudiciul cauzat.

Potrivit art. 79 Cod penal, stabilirea pedepsei minime sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza cărui este încadrată infracțiunea, se admite luând în considerare personalitatea vinovatului, în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea ei.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018, apelul a fost admis, casată sentința în partea stabilirii tipului penitenciarului și pronunțată o nouă hotărâre, conform cărei: „*Pedeapsa de 4 ani și 8 luni închisoare stabilită lui Nițu Vasilii urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis*”.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

Instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just concluzionând că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată.

La caz, nu sunt aplicabile prevederile art. 79 Cod penal, conform căror urmează a se ține cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei.

Norma incriminată inculpatului prevede sancțiune cu închisoarea de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale și la aplicarea prescripțiilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de fond corect a individualizat pedeapsa inculpatului.

Căința sinceră a inculpatului, nu poate fi considerată ca circumstanță excepțională, fiind doar o circumstanță atenuantă prevăzută de art. 76 CP care poate fi pusă la baza unei pedepse prin prisma art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de caracterul și gradul pericolului social deosebit al infracțiunii comise, de persoana celui vinovat, care anterior a mai fost judecat, prin sentința judecătorei Strășeni din 15.12.2008, în temeiul art. 186 alin. (2) lit. c), d), 186 alin. (2) lit. c), d), 84 Cod penal la 1 an și 2 luni închisoare cu executare, prin sentința Judecătorei Strășeni din 25.03.2013, în temeiul art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal la 5 ani închisoare cu executare, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică 10.000 lei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață a familiei acestuia.

Instanța de fond, ținând cont de personalitatea inculpatului, s-a ghidat de criteriile ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile și legal individualizate.

Totodată, prima instanță a ținut cont că potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a

condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor ce au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane.

Instanța de fond just a concluzionat că executarea efectivă a pedepsei de către inculpat, va avea un efect preventiv serios atât pentru acesta, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția RM și alte legi ale RM sunt apărute, iar violarea lor este contracarată și pedepsită.

Totodată, prin Legea nr. 163 din 20.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare din 20.12.2017, textul „*precum și pentru persoanele care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă*” din art. 72 alin. (4) Cod penal a fost exclus.

În corespundere cu art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, iar prin prisma art. 16 Cod penal, infracțiunea de jaf, prevăzută de art. 187 alin. (2) Cod penal, comisă de către inculpat se atribuie la categoria celor grave. Astfel, pentru comiterea unei infracțiuni grave, prin prisma prevederilor art. 72 alin. (3) Cod penal, inculpatul urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

5. Avocata Ana Scutaru a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, fără amendă.

Recurenta a invocat, că instanța de judecată nu a luat în considerație circumstanțele atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, cât și alte circumstanțe importante cauzei, care pot fi considerate drept circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 alin. (2) Cod penal, precum recunoașterea vinovăției, atitudinea inculpatului și condițiile lui de viață. Or, atât în cursul urmăririi penale cât și în instanța de judecată, inculpatul a recunoscut integral vina, solicitând examinarea cauzei în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, căindu-se sincer de cele comise și conștientizând pericolul faptei imputate, asigurând că pe viitor nu va mai comite acțiuni care contravin legii. El se caracterizează pozitiv, a colaborat privind elucidarea tuturor circumstanțelor faptei imputate.

Instanța de apel, la fel nu a luat în considerație aceste fapte, ignorând argumentele apărării în acest sens și respingând solicitarea aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 79 Cod penal.

Inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, beneficiind de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, circumstanțe care nu au fost luate în considerare atât de instanța de fond, cât și cea de apel, aplicându-i o pedeapsă prea aspră în raport cu fapta comisă.

Pedepasa complementară obligatorie poate fi înlăturată numai în condițiile art. 79 alin. (1) Cod penal, or, la stabilirea pedepsei, instanțele de judecată nu au ținut

cont de situația materială grea a inculpatului, cât și de lipsa persoanelor apropiate care l-ar putea ajuta în reabilitarea socială.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând atenuarea pedepsei.

Recurentul a invocat, că a recunoscut vina pe deplin și a solicitat examinarea cauzei în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, indicând că a comis infracțiunea incriminată din motiv că fusese eliberat din penitenciar și nu avea cu ce se întreține, fiind astfel nevoit să recurgă la acest gest.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, (*pct. 5., 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just luând în considerare personalitatea inculpatului, consecințele faptei comise de el și gradul sporit de pericol social al infracțiunilor săvârșite, ținând corect cont de prevederile art. 34 alin. (1), 61, 75, 79 alin. (4) Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. Se consideră recidivă comiterea cu intenție a unei sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție. Prevederile art. 79 Cod penal nu se aplică persoanelor adulte în cazul recidivei de infracțiuni.

În consecutivitatea enunțată, instanțele de fond și de apel, just au concluzionat că în cazul condamnării anterioare a inculpatului prin sentința Judecătorei Strășeni din 25.03.2013, în baza art. 187 alin. (2) lit. d), e), f) Cod penal la 5 ani închisoare și amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituia 10.000 lei, ultima infracțiune fiind comisă în stare de recidivă, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de recurenți (*pct. 5., 5.1. din decizie*), aplicarea pedepsei închisorii, fără pedeapsa complementară - amenda, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Or, soluția instanțelor de fond și de apel este conformă și jurisprudenței naționale, potrivit căreia, instanțele urmează să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave (*pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5., 5.1. din prezenta decizie*, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul și inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că s-a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile menționate sunt vădit neîntemeiate, acestea urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocata Ana Scutaru și inculpatul Nițu Vasilii XXXXXXXX, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 20 noiembrie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2018, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco